

O odchodu k Otci / Jan 16, 7 – 11; 17 – 20 / 4. po velikonocích, 15. 5. 2022

Bratři a sestry, v době mezi velikonoce a svatodušními svátky čítáváme v církvi mimo jiné oddíly z Janova evangelia, které nazýváme řeči na rozloučenou a kde Ježíš ohlašuje svůj odchod k Otci. Odejdu, ale vy nezůstanete opuštěni. Nebudete ani pak sami. Pošlu vám Přímluvce, kterého nazve pár veršů předtím Duchem pravdy. Nemá to ale být jen nějaká chabá náhražka. Přímluvce má ukázat, v čem je hřích, spravedlnost i soud. Hřích je v tom, že svět nevěří v Krista. Nevěra. To je hřích. My za hřích někdy pokládáme kdejakou lidskou slabost a selhání. Ale hřích je v tom, že svět nevěří v Krista. A opět nejde o nějaké negativní hnutí mysli a chvilkovou pochybnost. Ty jsou přece lidské. Nevěra znamená spíše celkové zaměření proti Kristu. Jako program. Aktivní odmítání. Pak mluví o tom, že Přímluvce odhalí, v čem má být soud. Není to výhrůžka, že bude Bůh trestat lidi ohněm pekelným. Ale soud bude v tom, že vládce světa – ďábel, je již odsouzen.

No a do třetice Přímluvce odhalí, v čem je spravedlnost. Ta je v tom, že Ježíš odchází k Otci a učedníci ho již nespattí. Možná se zarazíme. Tohle že má být spravedlnost? Ježíšův odchod k Otci a to, že ho už učedníci nemají vidět? Spíše bychom konečně čekali nějakou nápravu věcí lidských a nápravu světa. Nasycení hladových, vysvobození utlačovaných, konečnou porážku diktátorů a jejich armád. To je přece spravedlnost! Ale ne. Alespoň prozatím ne. Spravedlností má být to, že Ježíš odchází k Otci. A Ježíš to v našem oddíle zdůrazní několikrát. Prospěje vám, abych odešel. Bude to pro vás dobré, abych odešel. No a pak pokračuje: „Zanedlouho mě již nespattíte a zanedlouho mě opět uzříté.“ No a učedníci se dohadují, co ta jeho slova znamenají. Co znamená ono: „zanedlouho“ a co znamenají slova, že Ježíš odchází k Otci. Nevíme, o čem mluví. A Ježíš ta jejich tajné úvahy pochopí a znovu zopakuje formou otázky ta svoje slova o odchodu. Jakoby to chtěl ještě podtrhnout. Až doposud tu byl, ale zanedlouho / kraličtí mají: „maličko“/ - a víc mezi nimi nebude...

Co si s tím máme počít? Jak tomu rozumět? Tradičně se křesťanští vykladači dohadují jako učedníci, co znamená to dvojí: „zanedlouho“. Prvotním smyslem je Ježíšův kříž a pak vzkříšení. Kříž přece souvisí s Boží spravedlností. Ale na druhé straně to, že už stará církev četla tato slova mezi velikonocí a svatým Duchem nás nasměrovává i k tomu, že je zde výhled k delší Kristově nepřítomnosti v našem světě a k příchodu druhému. A i na to se jeho církev má připravit. Kristus tu nebude. Ano, zaslubuje příchod Přímluvce, ale on sám odejde k Otci.

Soustředme se na tuto skutečnost. Naše věrouka, naše myšlení víry, naše farářská kázání i všelijaká duchovní cvičení jsou založena na tom, že je potřeba být pevně spojeni s Kristem, jinak je aktivní křesťanský život nepředstavitelný. A je to správně. Svátost křtu je přece napojení na Ježíše Krista. Účast na večeři Páně je přece o tom, že nás Kristus zve k sobě a sytí, zdarma se nám dává a my přijímáme. I mnohá místa v evangeliích se vyznačují tím, že Ježíš své učedníky podrobně a detailně instruuje o tom, co mají dělat. Jděte do vesnice, uvidíte oslátko, odvažte je a kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte tak a tak. Nebo jim řekne: „Jděte tam a tam a potkáte muže, který ponese džbán vody, vejděte za ním do domu.“ Přesné pokyny, v tomto případě připomínající skoro až nějakou konspiraci...

Ale tady Ježíš učedníkům řekne: Bude pro vás lepší, abych odešel. Není divu, že tomu nerozumí. Byli přece zvyklí, že ho měli vždy po ruce. Že přijímali a plnili jeho pokyny, jakkoli jim třeba ne vždy rozuměli. Byli zvyklí, že byli k Ježíšovi přirostlí jako plod k pupeční šňůře. A najednou Pán mluví o svém odchodu. Neznamená tohle Ježíšovo slovo výzvu k tomu, aby se naučili v tomto světě žít a působit bez něho? Neznamená to, že se máme i my, tak jako oni - učit samostatnosti? Není to tak, že

nám Ježíš připomíná, že je nyní skutečně v tomto světě náš čas, že jsme vedeni k vlastní aktivitě a službě, že jsme vedeni k vlastní odpovědnosti? Dítě se přece jednoho dne musí nutně odpoutat od otce i matky a naučit se samostatně žít. Nebude je mít vždy po ruce, aby se jich pořád na něco ptalo a delegovalo na ně donekonečna řešení vlastních problémů. Musí se naučit jednat samo. Nejdou tato Ježíšova slova i tímto směrem? Není to výzva k tomu, abychom neustrnuli v dětském a nedospělém vztahu s Bohem a s Kristem? Rozumějme tomu právě takto – že nás Kristus vede k tomu, abychom byli dospělí, dospělí ve víře. Dětská víra, která se na vše jen ptá, dětská víra, která se nedovede sama rozhodovat, je možná do jistého času půvabná, ale v ničem se neposouvá. Takovou víru Ježíš u svých učedníků už nechce. Až doposud s ním chodili po této zemi, ale zakrátko odejde k Otci. Už nebude po ruce. Odpovědnost přechází z Pána na jeho věrné. A bude to pro ně dobré. Prospěje vám, abych odešel. Kraličtí mají: Jest vám to užitečné. Ano, až tak. To, že Ježíš odejde, přinese užitek..

Náš Pán přišel jako vtělené slovo, jako ten, který rozhodujícím způsobem zasáhl do našeho světa a vydobyl mu spásu svou obětí. To je ten největší užitek. Ale taky si kolem sebe vytvořil zárodek církve, který posílá do světa. Ten okruh učedníků se rozšířil až k nám. A taky nám nechává svobodu, odpovědnost i vynalézavost, abychom samostatně konali ve světě jeho dílo. Dává nám mandát k tomu, abychom světu nesli evangelium, ale abychom ten svět taky měnili a přetvářeli. Abychom nebyli jen těmi utápnutými a nesamostatnými věřícími, o kterých mluví Marek Orko Vácha v knížce Nevyžádané rady mládeži. Ale abychom měli odvahu víry vstupovat i tam, kam se hned tak někdo neodváží. Nemusíme se stále ptát, jestli to či ono Kristus chce. Pakliže to shledáme jako dobré pro druhé a pro evangelium, jděme do toho a udělejme to. Když bylo ze dne na den nutno pomoci ukrajinským běžencům, hned jsme přece věděli, co je třeba dělat - a vlastně ani nebyl čas na dlouhé hledání Boží vůle, ale bylo okamžitě jasné, čemu Kristus učí a k čemu vede. Kristus nám dává svobodu a mandát k tomu, abychom si svoje životní cesty volili sami. Tak rádi bychom někdy slyšeli nebo cítili nějaké zřetelné potvrzení shůry, ale ono nepřichází. Ale vždyť se člověče, rozhodni sám, jsi dospělý muž a dospělá žena. Ano, možná se to rozhodnutí časem neukáže jako dobré, ale bylo tvoje a nes v důvěře v Boha i třeba nepříjemné důsledky.

Ale aby to nevyznělo jako výzva k nějakému příliš sebevědomému a samolibému jednání, nezapomeňme na Ježíšovo ujištění o příchodu Přímluvce. V čase jeho nepřítomnosti, kdy je nám dáno samostatně kráčet dějinami, je on přece přítomen skrze něho. Dokonce ho francouzský bohoslovec Jean Zumstein trochu provokativně nazval: „Druhým Kristem“. A jeho moc to má být, skrze kterou se budou dít velké věci. Ale my máme být jejich vynalézavými aktéry, Duch Přímluvce pak jejich hybatelem. No a jistěže Přímluvce je ten, kdo se přimlouvá za nás, lidi všelijak tápající a chybující, přece však samostatné a autonomní bytosti, kterým Pán církve propůjčil důstojnost a zahrnul je láskou. Zanedlouho mne opět uzříte. Pokud skutečně Ježíš myslí i na svůj druhý příchod v slávě, pak platí, že ho do té doby jeho církve nespatří. Ale přesto bude s nimi v Božím Duchu. A jednou ho uzříme v jeho slávě. Tomu okamžiku bude předcházet cesta církve i s její nesvatostí. Cesta dějinami včetně utrpení. Ale pláč se nakonec promění v radost. Nový Kristův věk už začal jeho vzkříšením. Zrodil se v bolesti, jako se rodí v bolesti člověk. A jednou se dovrší s konečnou platností a navždy. Amen.

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že s námi lidmi počítáš pro svoje dílo v našem světě. Že nás nepokládáš za nedospělé a neschopné. Že nás zveš ke službě. K tomu, abychom tento svět posouvali k lepší podobě. A abychom Ti jej tak připravovali pro Tvůj příchod v slávě. Amen.